

מפגשי חקר שיתופיים ומקוונים בין תלמידים עם שיתוק מוחין (CP) לבין סטודנטים לתואר שני בנושא הנגשת אתרים באינטרנט (פוסטר)

רחל פלד

בית ספר און, מסגרת חינוכית
חברתית שיקומית לתלמידים נפגעי
שיתוק מוחין (C.P)
aam2005@nana10.co.il

בטי שרייבר

סמינר הקיבוצים המכללה לחינוך
לטכנולוגיה ולאמנויות
contact@bettys.co.il

Youth Students with CP and Graduate Teacher-Students, Explore Together Internet Accessibility (Poster)

Betty Shrieber

Kibbutzim College of Education
Technology and the Arts

Rachel Peled

ONN
Special education school

Abstract

The presentation describes a collaborative project between youth students with CP, learning in Special education school and graduate students studying at the Technology in Education program.

Both groups have made a collaborative exploration regarding internet accessibility. Most of the interaction has been made via forum discussions. One face to face meeting had occurred. Both student groups have been developed in their awareness regarding web accessibility for people with special needs; they formulated a letter to webmasters with a request to improve the accessibility of their web site.

The presentation will describe the advantages of the project to both student groups.

Keywords: Internet Accessibility, collaborative learning, forum discussions, CP, special needs students.

תקציר

ההיצג יתאר מיזם של שיתוף הפעולה בין סטודנטים לתואר שני בתכנית טכנולוגיות בחינוך, של מכללת סמינר הקיבוצים, לבין תלמידי השכבה הבוגרת של בית ספר "און" המהווה מסגרת חינוכית חברתית שיקומית לתלמידים נפגעי שיתוק מוחין (C.P) ותסמונות ופגיעות מוטוריות נוספות. המיזם החל בשנה"ל תשס"ב וממשיך במתכונת רחבה יותר בשנת תשס"ג.

המיזם כולל למידת חקר שיתופית בנושא של נגישות באינטרנט. רוב המפגשים מתקיימים באופן מקוון ובנוסף לכך מתקיימים שני מפגשים פנים מול פנים משותפים של הסטודנטים והתלמידים: האחד בב"ס און והשני במכללה.

שיתוף פעולה מוגדר כיכולת לעבוד ביחד על מנת להשיג מטרות משותפות. מחקרים הראו בצורה עקבית שלמידה שיתופית משפרת את האינטראקציה

החברתית ומקדמת שיתוף פעולה ועזרה הדדית בין הלומדים ולעיתים קרובות הם מפתחים קשרים חברתיים מחוץ לביה"ס (Johnson & Johnson, 1990;1993; Sharan, 2010).

האינטרנט הינו כיום אחת הזירות הציבוריות המובהקות ביותר: הוא משמש כלי מרכזי לקבלת מידע ולהעברתו, לתקשורת, לחינוך, לעסקים, לתרבות ופנאי, ועוד. יחד עם זאת, מיליוני אנשים בעולם סובלים ממוגבלות המונעת מהם גישה לאינטרנט. אינטרנט נגיש מאפשר לבני אדם בעלי מוגבלות לבצע פעולות אלו בנוחות ולגשת למאגרי מידע, לימודים, תעסוקה, מסחר ותרבות, ויכול לקדם את מעורבותם האזרחית בחברה.

למיזם המדובר יועדו מספר מטרות: (א). לפתח למידת חקר שיתופית באופן מקוון במטרה לבחון תחום שעניינו "נגישות באינטרנט"; (ב) חשיפת הסטודנטים (ברובם עובדי הוראה במערכת החינוך הרגילה), לצרכים הייחודיים אתם מתמודדים תלמידים עם מוגבלויות והיכרות עם הטכנולוגיות מסייעות לאכלוסיה זו (ג). חשיפת תלמידי בית הספר למפגש ושיח מקוון עם סטודנטים תוך כדי התמודדות עם מטלות אקדמיות.

הנושאים המרכזיים שנחקרים הנם: הגדרות של נגישות באינטרנט, בחינת הסוגיה הזו בארץ ובעולם, בחינת נגישותם של אתרים ציבוריים ופרטיים וניתוח אתרים אלו לפי קריטריונים של נגישות (- The World Wide Web Consortium W3C). בסיום ניתוח האתרים, נכתבו מכתבים למנהלי האתרים לצורך בקשה לשיפור ושרדוג נגישות האתר לאוכלוסיות עם צרכים מיוחדים.

חשיפת הסטודנטים (ברובם עובדי הוראה במערכת החינוך ומובילי שינוי בתחום התקשוב בבתי הספר), לצרכים הייחודיים אתם מתמודדים תלמידים עם מוגבלויות ומפגש והיכרות עם טכנולוגיות מסייעות מגוונות המאפשרות לאוכלוסיה זו להביא את הכישורים התקשורתיים והלימודיים לידי ביטוי.

משאלון הערכה שהועבר לסטודנטים בנוגע ליתרונות הפעילות של ניתן היה ללמוד כי המפגש הבלתי אמצעי עם התלמידים השיג מספר מטרות:

המפגשים אפשרו לסטודנטים לפתח הבנה ואמפתיה לצורכיהם של התלמידים, בעיקר לכל הקשור לטכנולוגיה מסייעת. כך לדוגמא אחד התלמידים כתב בפורום: **"אני בן 20, יש לי שיתוק מוחין, אני אוהב לשמוע מוסיקה מזרחית ואוהב לעבוד על מחשב. אני עובד עם ג'ויסטיק במקום עכבר. ג'ויסטיק זה תחליף לעכבר שמאפשר לי שליטה בתנועה של החץ על המסך"**.

המפגשים יצרו קשר אישי בין הסטודנטים והתלמידים. כמחצית מהסטודנטים ענו כי היו רוצים להמשיך את הקשר. אולם חלקם טענו כי הקשר לא הגיע לרמת פתיחות גבוהה אולי בשל העובדה כי הוא היה מוגבל לצורך הפרויקט בלבד.

הסטודנטים הרגישו כי הם סייעו לתלמידים להתגבר על הקשיים, שקיימים בגלישה לאתרי אינטרנט וכתוצאה מבחינת האתרים וכתביבת מכתבים למנהלי האתרים, התחדדה התחושה כי יש חסך במודעות החברה לצרכיהם המיוחדים של התלמידים ולחשיבות הנגשת האתרים עבור אוכלוסיה זו. הרגישו כי הצליחו להשפיע על מנהלי האתרים לשפר את נגישות האתר שלהם ומחציתם הרגישו כי הם לא השפיעו בפועל על מבנה האתר.

אנו מאמינים כי המפגש וההכרות בין האוכלוסיות, החשיפה למאפיינים הייחודיים של אנשים עם נכויות ישמשו כמנוף לשינוי חברתי ופיתוחו של הפרויקט יוכל ל השפיע ולו במעט על דעתם של מנהלי אתרים לשיפור הנגישות באתר עליו הם מופקדים

מילות מפתח: נגישות לאינטרנט, למידה שיתופית, פורום, שיתוק מוחין, תלמידים עם צרכים מיוחדים.

מקורות

- Johnson, D. W. & Johnson, R. T. (1990). *Cooperative learning- giving at-risk students hope for a Brighter tomorrow*. MN: Cooperative learning center University of Minnesota.
- Johnson, D. W. & Johnson, R. T. (1993). *Circles of learning: Cooperation in the classroom*. MN: Interaction book company.
- Sharan, Y. (2010). Cooperative learning for academic and social gains: valued pedagogy, problematic practice. *European Journal of Education*, 45(2), 300-313.